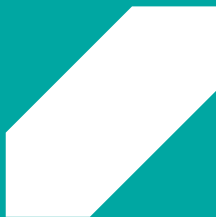

EXPOSICIÓ

S F D N B Ò L I T M E N T O R 3 K T S N

L ' A R T D E
S A L T A R

DE L'1 D'ABRIL AL 31
DE MAIG DE 2015

Bòlit_LaRambla, Sala Fidel Aguilar

Bòlit, Centre d'Art Contemporani. Girona

Direcció: Carme Sais

Equip tècnic: Farners Cabra i Diana Sans

Administració: Albert Xargay

Disseny gràfic: Tercer Setena

Muntatge de l'exposició: 17741

Organització i producció:

Amb la participació de:

INS Josep Brugulat (Banyoles), Escola Cor de Maria (Olot),
INS Alexandre Deulofeu (Figueres) i INS Montgrí (Torroella
de Montgrí).

Amb el suport de:

Diputació de Girona

Patrocinat per:

Amb la col·laboració de:

Projecte Bòlit Mentor 3

Comissari: Àlex Nogué

Artistes - professors:

Ester Baulida, professora de l'INS Alexandre Deulofeu
(Figueres), ha desenvolupat el projecte a l'INS Josep
Brugulat (Banyoles).

Josep Masdevall, professor de l'INS Josep Brugulat
(Banyoles), ha desenvolupat el projecte a l'INS Alexandre
Deulofeu (Figueres).

Conxa Moreno, professora de l'INS Montgrí (Torroella de
Montgrí), ha desenvolupat el projecte a l'Escola Cor de
Maria (Olot).

Servand Solanilla, professor de l'Escola Cor de Maria (Olot),
ha desenvolupat el projecte a l'INS Montgrí (Torroella de
Montgrí).

L ' A R T D E S A L T A R

De les avantguardes ençà, quants intents integradors s'han succeït, i se segueixen produint, sense aconseguir reparar l'esquerda que un dia s'obri entre l'art i la societat!

Mentrestant observem com a cada nova reforma de les lleis d'ensenyament es minimitzen més i més les disciplines humanístiques i artístiques, fins a atorgar-los la posició de marginals o directament d'inútils.

Marina Garcés planteja a "Carta als meus estudiants de filosofia (i a tots aquells a qui els avergonyeix continuar obeïnt)" un dels dilemes fonamentals de l'ensenyament de la filosofia, i per extensió de l'art : "Tinguem-ho clar: el valor, en termes de càlcul, que obtindreu d'aquesta carrera és zero. Però la riquesa que en podeu treure serà, si voleu, inesgotable. El rendiment no depèn de vosaltres. La riquesa, sí."

Es calcula que a Catalunya amb prou feines supera l'1 % el nombre d'artistes que es poden guanyar la vida amb la seva activitat artística. Aquest percentatge és lleugerament més alt a Berlín o a Nova York. I, no obstant això, amb quin afany s'esmercen gegantins esforços per obtenir un reconeixement en forma de diners, fama, apaivagament d'una autoestima devaluada o tantes altres motivacions! A quines qüestions intentem respondre els milers de persones vinculades a la creació ja sigui com a artistes, galeristes, analistes, comissaris, estudiosos...? A quins ressorts del coneixement ens caldria recórrer per esquivar el que la més ordinària de les interpretacions titllaria de fracàs existencial?

Són pocs els que es creuen que l'èxit respon més a les qualitats personals que a la coincidència d'unes circumstàncies favorables. Que no sempre se'n surten els millors és una evidència que es manifesta a qualsevol observador dels fenòmens culturals. Això no obstant, als esforços, als resistent, als qui han de sobreviure amb mil estratègies se'ls qualificarà de perdors amb una gratuïtat impròpia.

L'origen de la creació artística és el desig. Com a creadors ens mou l'ansia de satisfer una profunda necessitat, que en si mateixa és alliberadora i, per això, revolucionària. Com a receptors, l'art ens atrau en tant que és un reflex capaç d'estimular emotivament i intel·lectualment el nostre propi desig.

Què cal fer? Admetre l'apropriació indeguda que s'ha fet d'un procedir inútil però imprescindible? Limitar-se, com marquen els signes del temps, només al que respon a l'eficàcia mediàtica o a la inversió? O, com fa Nuccio Ordine, reivindicar l'inútil, no només com un mètode que permet el desenvolupament de l'esperit, la cultura o el benestar de la societat, sinó perquè la pura existència de l'inútil ens pot fer més humans i més feliços? Un saber realment útil era, com ens ha recordat recentment l'exposició homònima al Museu Reina Sofia, la manera que usaren els obrers anglesos a les primeres dècades del s. XIX per agrupar disciplines que, catalogades de no pràctiques, podien ser una eina d'emancipació i de consciència crítica.

S'impone l'aprenentatge del que Louise Bourgeois anomenava "l'art de saltar", el reconeixement de l'emoció que impulsa una activitat que en si mateixa també pot ser un fi, una "iniciació", per usar una expressió de García Lorca, a un coneixement per al qual tots estem capacitats, i que Beuys reblà amb el "tot home és un artista".

El salt, però, seria suïcida si no anés acompanyat d'una clara visió que desvelés el poder i qui i com l'exerceix; la mitificació i per a què serveix; l'espectacularització i què amaga. Una clara visió que copsi que la creació és un bé comú que pot produir obres generades pel desig personal que només són importants si són conseqüència i causa de la interacció col·lectiva.

Àlex Nogué

UN VESTIT / UN LLIT

Ester Baulida
INS Josep Brugulat
(Banyoles)

Ester Baulida i els joves de l'INS Josep Brugulat presenten un treball que parla dels lligams i de la separació de l'individu del seu entorn. Ens considerem individus únics i independents, però estem inevitablement vinculats a tot allò que ens han explicat que no som nosaltres mateixos.

A l'inici del projecte, es proposa als alumnes quatre temes mètodes: patrons, sèries, hàbits i col·leccions, a fi de propiciar un punt de partida. Inicialment tot és possible. Mentre es qüestiona el que va sorgint, es genera un material que serà debatut i conegut per tots els components del grup. Es tracta de construir una mena de lloc comú que s'ha de fer créixer en la direcció que s'acordi. Es crea una situació poc habitual per a alguns a causa de la manca d'enunciat, es navega sense direcció precisa. El repte és escoltar-se, fer-ho entre tots i que il·lusioni. El resultat final consta de dues parts que poden llegir-se separadament:

Un vestit i Un llit.

Si la direcció d'un pensament i una actitud s'entén quan se segueix la mirada d'algú, a *Un vestit* s'ha volgut mostrar en el mateix espai la mirada i allò mirat. S'han estampat fotografies d'ulls dels estudiants damunt de tela i cada un se n'ha fet un vestit. Dintre d'aquests ulls, que es multipliquen i miren insistents com si fossin Argus, s'hi veuen els reflexos de les paraules escrites a la pissarra: un manifest.

L'Anna comença la col·lecció de llits. Era una idea sorgida d'una conversa arran de la inutilitat de fer-se el llit. L'endemà, arriba amb les imatges dels llits de casa seva. Després de mirar-les i parlar-ne, hi ha un degoteig de membres del grup que sumen els propis llits a la col·lecció. Passem diferents estones mirant i contemplat les imatges. Té alguna cosa magnètica: hi destinem un terç de la nostra vida, què hi fem, al llit?

La col·lecció de llits penjada a la xarxa ofereix la possibilitat d'afegir-s'hi. Qui vulgui hi podrà participar amb la fotografia del seu llit, la d'aquest petit territori tan propi i que tots sentim tan especial. Però, al cap i a la fi, en comptes de ser un lloc singular, és un lloc corrent. Gent desconeguda hi aportarà la imatge del seu llit, la funció del qual és igual a la de tots els llits.

Participants de l'INS Josep Brugulat (Banyoles)

Jordi Arools, Pau Bosch Blanco, Anna Camps Prat, Periku Coma, Marc Corominas, Jofre Grabuleda, Sergio Gutiérrez, Rita Marés Boix, Azul Maronna Díaz, Nayu Otavalo Duque, Alai Rodríguez Comas i Paula Soler Torres.

ACCIÓ?
Josep Masdevall
INS Alexandre Deulofeu
(Figueres)

Avui comencem a fer *performances*.

D'anar en bicicleta, se n'aprèn anant-hi. De dibuixar, se n'aprèn dibuixant; i de fer accions, fent-ne. El llenguatge de l'acció està fet de moviments i gestos que tenim interioritzats de molt petits: respirar, parlar, arrossegar-se, caminar, córrer, saltar, cridar i un llarg etcètera que no ens l'acabariem mai. Per fer-ne, només cal conèixer l'existència d'aquest llenguatge i de la seva sintaxi bàsica, i, és clar, voler-ne fer.

Acció? consisteix en això, en l'intent de començar a fer accions, en l'intent de voler fer accions, en l'intent de voler; i, en la mesura que aquest desig està en nosaltres mateixos, en l'intent de fer d'aquesta emoció primigènica el material amb el qual expressar-se.

Els nois i noies entren, tanquen la porta, la tornen a obrir i a tancar. S'asseuen, primer uns, després uns altres que s'aixequen i es tornen a asseure. Van desapareixent les fresses, les paraules, els moviments, fins que, lentament, no queda res, només l'acció. Una acció que ja hi era quan entraven i picaven a la porta i s'entrebancaven amb una maleta que queia, i s'asseien i reien.

En l'art d'acció, aquests elements que formen part de la vida quotidiana es recontextualitzen i es valoritzen de maneres diverses per adquirir nous significats que expliquen altres coses, moltes altres petites coses que fan l'art en minúscules; aquelles coses que, a vegades, com deia Robert Fillou, poden fer que la vida sigui més interessant que l'art.

Nosaltres també ens podríem posar un barret de paper de diari i ho farem. De moment hem anat per sota les taules, i per sobre, hem escoltat i parlat, hem fet fressa i ens hem encongit com cuques de llum, hem mirat i ens hem exposat a les mirades dels que es fixen en els detalls, ens hem arrossegat pel terra per collir coses que hem tirat i ens hem mogut com capgrossos abans d'amagar-nos de tothom; i també hem saltat amb el convenciment que aquests salts eren art, art en minúscules que ens fan la vida més interessant que l'art a nosaltres, i a vosaltres.

I després, ja ho veurem.

EXERCICIS DEL COSTAT DRET

Servand Solanilla
INS Montgrí
(Torroella de Montgrí)

Participants de l'INS Alexandre Deulofeu (Figueres)

Paloma Álvarez, Hajar Asbaa Raissouni, Andrea Cabeza, Celeste Cadet, Nouhaila Chentouf, Irene Camara, Alina Caplleras, Bet Caralps Castanyer, Víctor Colomer, Anouk Collet, Soufyan El Boussettaoui, Joana Franch Campillo, Ari Ferrón Riu, Nuri Fontenla, Paula Fuentes, Kaiserin Gonher, Marta González, Aida Grande, Gemma Heras Flores, Aina Hueto, Lola Knibb, Ira Kobal, Yanina Kundlacz, Clau Marina, Eric Maestre Rivera, Tania Mayer, Biel Minobis Company, Quim Palmada Belda, Noèlia Palomo, Adrià Piera, Cecília Ruiz Baena, Cèlia Sánchez Tudela, Mohamed Saghdani Bentalha, Sara Serra Xaudiera, Carla Sjöman, Yari Teixeira i Paula Yadirí.

El projecte *Exercicis des del costat dret* es realitzà a Olot, amb vuit alumnes de l'Aula de Teatre Groc Llimona, i després a Torroella de Montgrí, amb nou alumnes de l'INS Montgrí.

El punt de partida del treball indaga sobre la construcció de la identitat en l'adolescència. El videoretrat dels participants es basa en el moviment (per la seva relació amb la vida, el creixement, el canvi, l'alegria, el joc, la curiositat...) i en el gest (per la seva relació amb el simbolisme del cos i posat de manifest en totes les seves accions).

El projecte presentat es fa preguntes. Com podem acostar-nos a la figura de l'adolescent? Hi ha un cos físic, però també un cos simbòlic i metafòric? Com podem jugar amb allò que Eugenio Trías anomenava els tipus fonamentals de l'ésser "el que desitja ser, el que ha de ser, el que és, el que pot ser"? Com establir ponts entre els llenguatges basats en l'hàbit i la repetició i aquells que recorren a mètodes de suggestió? Com crear un espai d'introspecció i de relació propici per observar el moviment i el procés grupal?

Seguim els processos de la DMT (Dansa Moviment Teràpia). Partim, en un cas, de la dinàmica dels grups de discussió. En l'altre, de la representació d'una obra de teatre. Hi observem els moviments expressius, primer com a analogies en moviment de la seva expressió verbal i després desprovistos dels significats verbals annexos. Explorem imatges i metàfores a través de l'observació directa i del registre videogràfic.

Un cop descontextualitzats, utilitzem els moviments, les postures i els gestos per elaborar una nova narració videogràfica que ens parla de tensions, emocions, relacions i històries. Són relacions causals provocades per la percepció, no per la causalitat. El moviment és pur, sense intervals. Els joves mostren i comuniquen el seu comportament a l'espectador, tot construint un joc de percepcions.

El relat que s'estableix s'assembla al d'un zoòtrop que acaba esdevenint cinema. Les imatges acaben formant un flux coherent i el videoretrat ens explica qui són aquests adolescents que, també, un dia vam ser nosaltres.

Participants de l'INS Montgrí (Torroella de Montgrí)

Daisy Bonner, Núria Fàbregas, Elna Ivanova, Alèxia López, Naila Martín, Cloe Muñoz, Ester Pagès, Judit Recacha i Oriol Ribas.

Participants de l'Aula de Teatre Groc Llimona

Flor Crespo, Guillem Durante, Luna Guevara, Maria Minovas, Rai Mulet, Aina Planagumà, Iona Roura i Rita Roura.

A close-up photograph of a human eye. Inside the eye, a small, translucent fish is visible, appearing to be swimming. The skin around the eye is wrinkled and has a reddish-pink hue.

LA VIDA MIRADA, SALTAR MÉS ENLLÀ DE LA TANCA

Conxa Moreno
Escola Cor de Maria
(Olot)

Quan la vida va sobrecarregada d'imatges podem retrobar la mirada més simple, podem reivindicar el dret a mirar.

El contacte amb les coses captades sensorialment l'anomenem "experiència". L'ésser humà s'adona que el coneixement que ofereixen els sentits té els seus límits; mostra però alhora oculta la seva realitat. Kant ens parla d'un món tal com el veiem, però que es trobaria contraposat al món tal com existeix per ell mateix, totalment independent de la nostra experiència. Ell ho anomena "la cosa-en-si" és a dir, l'objecte en la seva existència pura independentment de qualsevol representació.

Nosaltres ens hi hem volgut acostar amb una recerca d'imatges que van més enllà del significat textual, que volen fugir de tota intenció narrativa, i romandre nues als ulls de l'espectador.

Hem volgut despertar una mena de somnambulisme al conscient de l'individu mentre aquest juga davant de l'objectiu de la nostra càmera, i provocar-li un voyeurisme més o menys involuntari.

La mirada és un nen, juga com un nen: volem recuperar el nen, amb la seva curiositat crua, lliure i sense records. I al final trobar alguna joia com el precís i preciós instant en què vam gravar una nena oriental que dibuixava mirades sobre les formes que li vam oferir.

Hem aconseguit tres nivells d'imatges reconegudes, tres metàfores de vides...

Tres recerques, tres visions que dialoguen...

Tot allò que la càmera fa visible en un enquadrament s'anomena camp, el fora de camp és tot allò que no veiem però que d'alguna manera forma part de l'escena, perquè l'enquadrament ho suggereix o perquè ens ho imaginem. Jugar amb el fora de camp pot generar expectatives, interrogants, emocions..., i pot provocar insinuacions d'allò que està fora. Això és el que cercàvem amb les intervencions espontànies sobre les imatges projectades.

I un dels dies del projecte algú va dir: el que estàs aconseguint canviar és la nostra mirada.

I un dia vam començar a superposar capes i capes sobre les imatges gravades, però les capes érem nosaltres. Ja formàvem part de l'obra.

Participants de l'Escola Cor de Maria (Olot)

Andrea Almaraz, Jordi Colomer, Loredana Cracan, Diego Duran, Suliman El Idrissi, Saily Flores, Tània Garcia, Karan Heer, Marc Juvanteny i Carla Puigdomènech.

Un vestit / Un llit

Ester Baulida
INS Josep Brugulat (Banyoles)

Acció ?

Josep Masdevall
INS Alexandre Deulofeu (Figueres)

Exercicis des del costat dret

Servand Solanilla
INS Montgrí (Torroella de Montgrí)

La vida-mirada, saltar més enllà de la tanca

Conxa Moreno
Escola Cor de Maria (Olot)

Agraïments

Equips directius, personal docent i personal no docent dels centres INS Alexandre Deulofeu (Figueres), INS Josep Brugulat (Banyoles), INS Montgrí (Torroella de Montgrí) i l'Escola Cor de Maria (Olot).

Manel Bayo, Alejandro Camarano, Anna Crespo, Carla Conde, Mohamed Ennaboulsi, Empordaneses, Pilar Farrés, Jordi Feu, Norbert Fernández, Alfuseni Jaiteh, David Moreno, Mohamed Ennaboulsi Soufiane El Yaagoubi, Núria Martínez, Laura Làzaro, Xavier Pérez, Virginia de la Rosa, Anna Roca, Jaume Ribera, Jordi Rotllan, Marta Rius, Francesc Serés, Pau Tarrés i Celia Vela.

ACTIVITATS

Exposició:

Bòlit Mentor 3. L'art de saltar
De l'1 d'abril al 31 de maig de 2015
Bòlit_LaRambla. Sala Fidel Aguilar

Conferència:

“Creativitat i ensenyament. tres aportacions singulars”
Dimecres 8 d'abril de 2015, 19 h
Centre Cultural La Mercè. Sala Pati
Entrada lliure

Francesc Serés, escriptor.

Montse Romaní, investigadora i productora de projectes que encreuen les arts visuals amb el cinema, la pedagogia i la política.

Josep M. Jori, catedràtic d'escultura de la Facultat de Belles Arts. Universitat de Barcelona.

Visita comentada a l'exposició:

Dissabte 11 d'abril de 2015, 18 h
Bòlit_LaRambla. Sala Fidel Aguilar
Entrada lliure

Visita comentada a l'exposició “L'art de saltar” pels artistes Ester Baulida, Josep Masdevall, Conxa Moreno i Servand Solanilla amb la participació dels estudiants dels centres INS Josep Brugulat (Banyoles), Escola Cor de Maria (Olot), INS Alexandre Deulofeu (Figueres), INS Montgrí (Torroella de Montgrí).

ALTRES

Informació de les “Activitats de Comunicació dels Treballs” realitzats en els centres que han acollit el projecte a:

Escola Cor de Maria (Olot):
www.cordemariaolot.cat
INS Montgrí (Torroella de Montgrí):
www.institutmontgri.cat
INS Josep Brugulat (Banyoles):
www.iesbrugulat.net
INS Alexandre Deulofeu (Figueres):
<https://sites.google.com/site/instituta-alexandredeulofeu/home>
www.facebook.com/Institut-Alexandre-Deulofeu

A R T I S T E S

B S E R V A N D S O L A N I L L A Z F
T Z F J O S E P M A S D E V A L L N P
P F B X E S T E R B A U L I D A Q C Z
B R C O N X A M O R E N O C H R V L

C O M I S S A R I À L E X N O G U É

www.bolit.cat

Bòlit_LaRambla, Sala Fidel Aguilar

Rambla de la Llibertat, 1. Girona
De dilluns a divendres de 9 a 20 h
Dissabtes de 9 a 14h i de 16 a 20 h
Diumenges i festius de 9 a 14 h

Bòlit_Oficines

Plaça del Vi, 1
17004 Girona
972 427 627
info@bolit.cat